

14. De bladeren vallen van de bomen

Leeftijdsgroep	4-8 jaar
Kerdoel	Deze les levert een bijdrage aan kerndoel 3: de leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situaties
Leerstofonderdeel	3.3, niveau 4 Seizoensnamen koppelen aan een beleving of gebeurtenis, bijvoorbeeld: in de winter is het koud, in de herfst vallen de bladeren, et cetera.
Doel van de les	De leerlingen leren verband te leggen tussen seizoenen en de diverse kenmerken hiervan.
Benodigdheden	- Een liedje over de herfst (bijlage 1) - Herfstbladeren - Een plaat of foto van de herfst (bijlage 1) - Een korte broek en een mouwloos shirt NB. Doe deze les in het begin van de herfst of pas de les aan een ander seizoen aan. Kies dan voor andere kleding, attributen, plaatjes en liedjes.
Korte samenvatting	De leerlingen zingen een lied over de herfst en bespreken met elkaar wat er in de herfst allemaal gebeurt.
Organisatie	Klassikaal. Spelletje in tweetallen.

Activiteiten

Introductie:

Laat de kleding zien (zie bijlage) en vertel dat je die ochtend deze kleren had aangetrokken, maar dat je het zo koud kreeg, dat je maar gauw warmere kleding hebt aangetrokken voor je naar school ging.

Vraag de leerling waarom ze nu niet meer zo gekleed kunnen gaan en niet meer zonder jas naar buiten kunnen.

Laat de leerlingen hun ervaringen vertellen over het weer dat veranderd is na de zomer. Vraag de leerlingen of ze weten wat voor seizoen het nu is.

Vertel de leerlingen dat ze gaan leren wat er verandert als het herfst wordt.

Kern:

Laat de bladeren zien en vertel dat we zo meteen een liedje gaan zingen. Vraag of de leerlingen kunnen voorspellen waar het liedje over zal gaan.

Zing het lied van de herfst (bijlage 1) en vraag of ze weten in welk seizoen de bladeren vallen. Laat de leerlingen ontdekken en vertellen dat er in de herfst allerlei dingen gebeuren die samenhangen met wat er in de natuur gebeurt. Laat hierbij de plaatjes zien, als het nodig is (bijlage 1).

Stel open vragen en vraag door:

Het regent vaak, welke kleren zijn dan handig om te dragen?

Welke kleren trek jij aan als het koud is en als het hard waait?

Waarom trek je de laarzen aan?

Wat gebeurt er met de bomen? Ze zien er heel anders uit dan in de zomer!

Ik moet na het avondeten steeds de lamp aan doen, hoe kan

dat nou? In de zomer was het de hele avond licht.
Wie is er jarig in de herfst? In welke maand is dat?
Wat groeit er onder de bomen op de grond in de herfst?

Verwerking:

Laat de leerlingen een tekening maken van de herfst. Vraag elke leerling van te voren wat hij/zij het leukste vindt van de herfst en waarom.

Afsluiting:

Zing het lied samen een aantal keren.

Aandachtspunten	Plan deze les als de leerlingen kunnen zien dat er dingen anders zijn ten opzichte van de zomer, zodat ze het beter kunnen beleven.
Differentiatie	Makkelijker: - Bespreek aan de hand van plaatjes die met de herfst te maken hebben wat er allemaal gebeurt in dat seizoen - Praat niet over seizoenen, maar alleen over de herfst (of een ander jaargetijde als het relevant is) Moeilijker: - Gebruik de kalender en vraag welke maanden in de herfst vallen. Gebruik dan wel alle maanden van links naar rechts en geef de seizoenen elk een kleur over de twaalf maanden verdeeld, maar gebruik wel de echte indeling van de seizoenen
Vervolgactiviteiten	- Maak een herfstmemory-spel samen met de leerlingen (op karton met plaatjes of op het digibord) - Laat meerdere plaatjes sorteren per seizoen - Laat films zien over de herfst en vertel verhalen
Software	Speciaal onderwijs Speciaal onderwijs Digitaal leermateriaal

CF

F B $\flat$ C B $\flat$ C

Herfst herfst wat heb je te koop Dui zend ki lo bla dren

F A B $\flat$ F C F

op een hoop Zak ken vol met wind ja mijn kind 'kweet niet of jij dat aardig vindt

Herfst, herfst, wat heb je te koop
 Honderdduizend bladeren op een hoop
 Zakken vol met wind
 Ja m'n kind
 'k Weet niet of jij dat aardig vindt

Plaatjes van de herfst:

